

Osvrti, prikazi, recenzije

Danijela Štefan

Monografija 95 godina ekonomskog obrazovanja u Daruvaru

Davne 1928. godine u Daruvaru je s radom započela Dvorazredna trgovačka škola, davna preteča današnje Ekonomske i turističke škole Daruvar. U to je vrijeme Daruvar bio značajno trgovačko, političko, gospodarsko i administrativno središte. Spomenuta je škola u početku djelovala u prostoru dvorca Janković koji se nalazi u neposrednoj blizini današnje zgrade škole.

Broj učenika škole u početnim godinama njezina rada nije bio velik, a razlog tome svakako je činjenica što se školarina plaćala. Tijekom druge polovice tridesetih godina škola je prerasla u Državnu trgovačku akademiju. To je ujedno vrijeme kad se širi prostorni areal s kojeg pristižu učenici novoosnovane Državne trgovačke akademije jer osim daruvarskog, pristižu i učenici iz okolnih kotara. Ratne prilike Drugog svjetskog rata u Daruvaru neznatno su i vrlo kratko omele kontinuitet rada škole.

Završetkom Drugog svjetskog rata došlo je do promjene lokacije škole i ona seli u zgradu nasuprot Katoličkoj crkvi, današnju zgradu glazbene škole. Osim promjene lokacije uslijedila je i promjena imena škole te ona dobiva naziv Ekonomski tehnikum. S vremenom je

rastao broj učenika škole, a nastava se odvijala neometano te se istovremeno povećavao broj stručnog nastavničkog osoblja. Također se povećavao i broj aktivnosti koje su se provodile u školi. Nova školska zgrada, prilagođena rastućim kapacitetima učenika, otvorena je u studenom 1961. godine. U to je vrijeme formirano i

područno odjeljenje škole u Grubišnom Polju. Nastavnički kadar Ekonomske škole Daruvar bio je poznat po svojoj ambicioznosti, strogošću, ali i pravednosti pri ocjenjivanju. Iza svake podijeljene ocjene moralo je stajati znanje.

Tijekom sedamdesetih godina Ekonomska škola udružila se s Gimnazijom i Školom učenika u privredi (današnja Tehnička škola Daruvar) te je nastao Školski centar za usmjereno obrazovanje. To što se dogodilo u Daruvaru, nije bila nikakva iznimka jer su se po takvom kriteriju stvarali slični Centri i u ostalim gradovima. Kao posebna novina u to vrijeme, a uzevši u obzir činjenicu da je Daruvar središte češke nacionalne manjine u Hrvatskoj, učenicima je ponuđena fakultativna mogućnost učenja češkog jezika. Priljev novih učenika sustavno se nastavljao pa je osamdesetih godina donesena odluka o dogradnji škole. Nova školska zgrada otvorena je 1988. godine povodom 60. godišnjice ekonomskog obrazovanja u Daruvaru.

Kako je Daruvar bio zahvaćen ratnim događajima devedesetih godina zbog ratne opasnosti, veći dio učenika otpremljen je u prihvatne centre u Češku. Ubrzo je za njima iz Daruvara stiglo i nekoliko nastavnika koji su bili zaduženi za organizaciju odgojno-obrazovnog procesa. Smirivanje ratne situacije u Daruvaru dovelo je do povratka učenika i djelatnika škole njihovim kućama. Prvo obrazovno razdoblje školske godine 1991./1992. ostaje tako zapamćeno kao jedini ozbiljni prekid normalne organizacije rada Ekonomske škole.

Zatim je uslijedilo razdvajanje dotadašnjeg Centra za usmjereno obrazovanje na tri škole – Srednju školu, Gimnaziju i Tehničku školu. Iako su sve tri škole nakon ovog razdvajanja počele razvijati svoju samostalnost i posebnost, one

su se ipak nastavile međusobno potpomagati, prvenstveno po pitanju obrazovnih kadrova, a sve s ciljem stručne zastupljenosti u nastavi. To je vrijeme kad se intenzivno počinje razmatrati ideja o gradnji školsko-sportske dvorane. Gradnja iste započela je krajem 1998. godine. Ta se godina ujedno poklopila sa 70. godišnjicom rada škole. Bilo je to vrijeme sustavnog rada na modernizaciji škole i odgojno-obrazovnog procesa, a nizom različitih aktivnosti koje su se provodile nastojalo se kod učenika dodatno potaknuti želju za kvalitetnim obrazovanjem. Nastavnički kadar popunjava se u to vrijeme novim imenima, raste broj učenika u svim zanimanjima, nudi se širok izbor školskih i izvannastavnih aktivnosti, a škola se istovremeno počinje sve više afirmirati i postaje sve više prepoznatljiva.

O svim događajima koji su obilježili povijest škole od njezina osnutka 1928. godine pa sve do 2008. godine piše u prvom dijelu monografije dr. sc. Vjenceslav Herout, profesor povijesti, ranije i sam zaposlenik škole. Osim prikaza događaja po školskim godinama autor je tablično prikazao i uspjehe učenika po školskim godinama, provedene nastavne planove, popis nastavnčkog i tehničkog osoblja te niz ostalih prikaza koji svjedoče o bogatom kontinuitetu rada ove škole.

Drugi dio monografije 95 godina ekonomskog obrazovanja u Daruvaru odnosi se na razdoblje od 2008. do 2023. godine. U to je vrijeme škola započela s provođenjem niza europskih projekata posredstvom Agencije za mobilnost i programe Europske unije. Tijekom spomenutog razdoblja dio je nastavnika napredovao u zvanju kako bi se i na taj način dodatno potaknula kvaliteta izvođenja nastave. Tako danas u Ekonomskoj i turističkoj školi u Daruvaru

ima više nastavnika koji su u zvanju mentora, savjetnika i izvrsnih savjetnika.

Također, tijekom spomenutog razdoblja učenici škole iz različitih usmjerenja često su predstavljali školu na različitim natjecanjima, mentorirani i podučeni od strane svojih nastavnika, a pritom su ostvarili značajne i zapažene uspjehe. Natjecanja su bila državne, županijske, ali i međunarodne razine. Istovremeno, razvijala se suradnja s mnogobrojnim ustanovama s lokalne, županijske i državne razine, pa čak i međunarodne. Tijekom ovog razdoblja škola je iz Srednje škole preimenovana u Ekonomsku i turističku školu Daruvar.

Podatke o vrlo uspješnom i plodonosnom radu škole u vremenskom razdoblju od 2008. do 2023. godine donosi autorica drugog dijela monografije, profesorica povijesti Danijela Štefan, koja je na mjestu profesorice povijesti u Ekonomskoj i turističkoj školi Daruvar provela 16 godina.

Monografija o Ekonomskoj i turističkoj školi Daruvar iz tiska je izašla krajem ožujka 2024. godine. Na ukupno 160 stranica ona donosi bogat pregled povijesti ekonomskog obrazovanja u Daruvaru. Nije to samo kronika ekonomskog obrazovanja i pregled svih razdoblja ekonomskog obrazovanja u Daruvaru, već je to i opis kako se spomenuto obrazovanje razvijalo i prilagođavalo izazovima vremena, uvijek imajući na umu potrebu za obrazovanjem, koje osnažuje i pojedinca i zajednicu. Ova se monografija svrstala u neizostavan dio kulturne i povijesne baštine grada, ali je ona ujedno i podsjetnik na važnost obrazovanja u izgradnji prosperitetnijeg i održivijeg društva.

Danas se učenici koji upišu Ekonomsku i turističku školu Daruvar mogu obrazovati za

zanimanja ekonomist, hotelijersko-turistički tehničar, agroturistički tehničar, konobar, kuhar i trgovac. Nizom projekata koje je škola ostvarila u suradnji s različitim ustanovama, ali i Ministarstvom turizma, proširena je turistička ponuda lokalne zajednice. Škola je stvorila i jedan od prepoznatljivih suvenira Daruvara, medenjak napravljen prema posebnoj i originalnoj recepturi.

Uspjesi na nacionalnim i međunarodnim natjecanjima iz različitih područja, sudjelovanje u nacionalnim i europskim projektima, provođenje eksperimentalnih programa, status prve Mirotvorne škole u republici Hrvatskoj, suradnja s različitim udrugama civilnog društva, Erasmus akreditacija za područje strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, ali i brojni drugi uspjesi, omogućili su da se ova škola u punom smislu riječi naziva europskom školom, školom koja pruža više. Autori monografije 95 godina ekonomskog obrazovanja u Daruvaru – prof. dr. sc. Vjenceslav Herout i prof. Danijela Štefan - napisali su djelo koje trajno bilježi zasluge i nastojanja svih koji su zaslužni za razvoj ekonomskog obrazovanja u Daruvaru.

Monografija je izdana zahvaljujući zajedničkoj sinergiji i koordinaciji Grada Daruvara, Ekonomske i turističke škole Daruvar i Ogranaka Matice hrvatske u Daruvaru. Tiskana je u nakladi od 300 primjeraka, a svečana promocija održana je 10. svibnja 2024. godine u prostoru škole. Na promociji monografije govorili su autori, ravnateljica škole Dinka Kavalir, zamjenica gradonačelnika Grada Daruvara Vanda Ceglić i predstavnica Bjelovarsko-bilogorske županije, zamjenica župana iz redova češke nacionalne manjine, Tanja Novotni Golubić.